

és korrepetitornak, majd 1904-ben Polgár Károly délvidéki társulatához, ahol a Pancsován működő színtársulatot átviszi 1907-ben Belgrádba, egy heti vendégszerelésre, amely rendkívül sikerrel jár. Erre kikerül végleg a kórusból és mint titkár és színész folytatja Polgárnál működését. 1911-ig a délvidéken és további 10 évig Pozsonyban, Kaposvárt, Sopronban és Fiumében működik, 1921-ben bevonják Polgár koncesszióját, mire Faragó Ödön pozsony-kassai társulatához szerződik titkárnak, majd igazgatóhelyettesnek. Faragó Szegedre való távozásával 1926-ban elnyeri a szlovenszkói színházak igazgatását s a válságba került magyar színészetet a közönség nagy meglepésére — biztosabb alapokra fekteti. — Neje: Havas (Hliva) Irén, színésznő.

Ivánfi Jenő, színész, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Petőfi-Társaság tagja, sz. 1863. okt. 6-án, Szeghalmon, megh. 1922. szept. 26-án, Budapesten. A színészakadémia elvégzése után 1884-ben Győrbe szerződött Jakab Lajos társulatához. 1885. ápr. 1-én vendégszerepelt a Nemzeti Színházban a »Vasgyáros« Derblay Philippe szerepében és a »Daniseffek«-ben Wladimir szerepében. E fellépések után Szegedre szerződött. A szegedi színház első fellépése után leégett és a szerződését felbontották. Ahogy ezt Paulay megtudta, rögtön írt neki, hogy Kolozsvárra leendő szerződését a legmelegebben ajánlotta Esterházy Kálmán grófnak, az ottani intendánsnak. Szept. 16-án lépett föl Kolozsváron először, a »Severo Torelli« címszerepében. 1889. ápr. 30-án újra vendégszerepelt a Nemzeti Színházban, »Fedorá«-ban mint Ipanoff Lorisz. 1890-ben írta »A mult« c. verses dramolettjét. Ugyanez évben Nagyváradon is működött. 1891. máj. havában újra fellépett a Nemzeti Színházban, »Othello«-ban és »Fedorá«-ban. E fellépések után Párizsba ment tanulmányútra. 1893. jún. havában Francia-, Angol- és Németországban tanulmányúton volt. Párizsban fordította le Paulay megbízásából Grillparzer »Sappho«-ját, Erokmann-Chatrian: »Lengyel zsidó«-ját és Lessing: »Galotti Emilia«-ját és ezeken kívül még néhány francia vígjátékot is. Fordítási díjaiból

meg a »Fővárosi Lapok«, »Egyetértés«, »Budapesti Hirlap« és »Magyar Génusz« című lapoknak küldött párizsi tudósításából, irodalmi dolgozataiból élt a francia fővárosban, ahonnan aztán Londonba ment. Innen hívta haza Paulay 1893. júniusában, hogy a szezon kezdetétől szerződtesse. Paulay levelében a többek között ezt írta neki: »Azt hiszem, hogy külföldi tanulmányait nemcsak mint előadó-színész, hanem mint rendező is fogja a Nemzeti Színház javára érvényesíteni.« Ivánfi — saját bevallása szerint — már csaknem felfogadta a Théâtre Français felkínált szerződését, de Paulay levelére hazajött.

Mint szerződött tag 1893. okt. 4-én »A vasember« Andor szerepében lépett föl. Nagy siker kísérte debütálását. Paulay a színpadon előadás után azt mondotta neki:

— Mégis csak jó érzés, ha az ember kitart egy színész mellett, ha az a színész úgy igazolja az embert, mint maga engem.

Ezután 1893. okt. 4-én a Nemzeti Színházhoz szerződött. Mint szerződött tag ismét a »Vasgyáros«-ban lépett fel. — A Nemzeti Színházban nemcsak mint művész, hanem mint drámaíró-bizottsági tag (1911. okt. 1.) és mint rendező is (1912. óta) kiváló pozíciót töltött be. — Holofernes, Macbeth, IV. Henrik, Don Carlos, Fülöp, Tartuffe, Shylock, III. Richárd, János király, Julius Caesar, Oedipus és megannyi más nagyszerű szerep a klasszikus költőkhöz máltó személyesítője volt. Sophoclest, Shakespearet és Molièret mint rendező is tökéletesen tudta értelmezni. Minden törekvése a monumentális művészet felé vonzotta. Rajongója volt a nagy és nemes francia színpadi hagyománynak. Molière háza szellemét szolgálta rendezői munkásságával és sok értékes írásával. A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottságában kifejtett munkássága révén egyik erőssége lett ennek a bizottságnak. Rengeteg elfoglaltsága mellett is sokat dolgozott a háború kitöréséig francia és angol lapoknak, tudományos folyóiratoknak. Londonban írt »Stratfordi levél« c. cikke, amely a párizsi »Figaro«-ban jelent meg, a szakkörökben mindenfelé feltűnést keltett és még amerikai lapok is reprodukálták. Egy angol könyv (New